

616.21
X 99

МОЗ України
Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л. Шупика
ДУ «Інститут отоларингології імені проф. О.С. Коломійченка
НАМН України»

А.А. Лайко, Д.І. Заболотний, О.М. Борисенко, І.А. Сребняк
О.Ф. Мельников, О.М. Науменко, В.В. Березнюк
Д.Д. Заболотна, В.В. Синяченко, І.А. Косаківська
Ю.В. Гавриленко, А.В. Ткаліна, Л.А. Шух, Н.О. Юревич

ХРОНІЧНІ ХВОРОБИ СЕРЕДНЬОГО ВУХА

*Присвячується 100-річчю Національної медичної академії
післядипломної освіти імені П.Л. Шупика
і 50-річчю кафедри дитячої оториноларингології,
аудіології та фоніатрії*

208462
ек

Національна медична академія
післядипломної освіти імені П.Л.Шупика
БІБЛІОТЕКА

Рецензенти:

В.М. ВАСИЛЬЄВ – доктор медичних наук, професор кафедри оториноларингології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, заслужений лікар України, професор

М.Б. КРУК – доктор медичних наук, професор кафедри оториноларингології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професор

В.І. ПОПОВИЧ – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри оториноларингології та офтальмології з курсом голови і шиї Івано-Франківського національного медичного університету

Навчально-методичний посібник рекомендований до друку Вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

(протокол № 3 від 14.03.2018)

та Асоціацією дитячих оториноларингологів України

(протокол № 1 від 26.01.2018)

X94

Хронічні хвороби середнього вуха. Навч.-метод. посібник / А.А. Лайко, Д.І. Заболотний, О.М. Борисенко [та ін.]. – К.: Логос, 2018. – 326 с.: іл. – Бібліогр.: С. 323–326.

ISBN 978-617-7446-47-6.

У навчально-методичному посібнику висвітлено сучасні питання етіології, патогенезу, клініки, діагностики та сучасних методів консервативного і хірургічного лікування хронічних хвороб середнього вуха. Детально характеризуються генез холестеатоми, її дія на кісткові структури, каріонекротична форма епітимпаніту, механізм розвитку ускладнень. На сучасному рівні висвітлюються питання консервативного і хірургічного лікування хронічних хвороб середнього вуха, показання оперативних втручань різних типів. Узагальнено досвід авторів щодо діагностики та лікування хронічних хвороб середнього вуха.

Матеріал ілюстрований таблицями, рисунками.

Для оториноларингологів, лікарів-інтернів вищих медичних навчальних закладів, студентів медичних вишів.

УДК 616.284-07-08(07)

© Лайко А.А., Заболотний Д.І., Борисенко О.М., Сребняк І.А., Мельников О.Ф., Науменко О.М., Березнюк В.В., Заболотна Д.Д., Синяченко В.В., Косаківська І.А., Гавриленко Ю.В., Ткаліна А.В., Шух Л.А., Юревич Н.О., 2018

ISBN 978-617-7446-47-6

ЗМІСТ

Передмова	6
Розділ 1. КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ЗОВНІШНЬОГО, СЕРЕДНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО ВУХА	8
Розділ 2. ХРОНІЧНИЙ ГНІЙНИЙ СЕРЕДНІЙ ОТИТ. ЕТИОЛОГІЯ, ПАТОГЕНЕЗ, ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ, КЛІНІКА ТА ЛІКУВАННЯ	20
Розділ 3. ЕТИОЛОГІЯ, ПАТОГЕНЕЗ, КЛІНІКА ТА ЛІКУВАННЯ НЕГНІЙНИХ ХВОРОБ СЕРЕДНЬОГО ВУХА	198
Хронічний сальпінгоотит	198
Хронічний секреторний середній отит	245
Хронічний адгезивний середній отит, тимпаносклероз	278
Отосклероз	282
Розділ 4. ПРОФІЛАКТИКА ХРОНІЧНИХ ХВОРОБ СЕРЕДНЬОГО ВУХА	289
Висновки	293
Література	322

Відомо, що останніми роками частота виникнення хронічного середнього отиту, хоча й повільно, але знижується у зв'язку з розвитком спеціалізованої медичної допомоги. Також знизилася частота внутрішньочерепних ускладнень, але остаточно проблему ще не вирішено.

Широке застосування антибіотиків значно сповільнило перетворення гострого середнього отиту на хронічний та більшість негнійних захворювань середнього вуха, але з'явилися особливості їх клінічного перебігу (нерідко в дитячому віці), діагностику яких проводять не завжди вчасно, що утруднює своєчасне застосування ефективних та сучасних методів лікування. Це спричиняє значне порушення слухової та вестибулярної функцій, а інколи й внутрішньочерепне ускладнення, що загрожує життю хворого. Крім того, тривалий перебіг хронічного гнійного середнього отиту призводить до значної деструкції структур середнього вуха, що змушує вдаватися до різних видів оперативного втручання.

Доцільно зазначити, що за останні десять років проблема хронічних захворювань середнього вуха висвітлювалася в періодичній літературі з оториноларингології, на конференціях, з'їздах оториноларингологів. Проте етіологія і патогенез, сучасна діагностика цих хвороб потребують подальшого вивчення і систематизації отриманих результатів. Якщо до цього додати, що хронічні хвороби середнього вуха часто виникають у дитячому віці, що спричинює порушення розвитку мовлення та психічного стану внаслідок виникнення приглухуватості, а інколи глухоти, то стає зрозумілим, що ця проблема виходить за рамки оториноларингології і привертає увагу сурдологів, сурдопедагогів, неврологів, стосується соціальних питань. Проте цього можна уникнути, застосувавши своєчасну діагностику і сучасне лікування.

Автори навчально-методичного посібника ставили за мету надати практичну допомогу з цієї проблеми оториноларингологам та науковцям у питаннях всебічного вивчення етіології, патогенезу, клініки й особливо сучасного консервативного та хірургіч-

ного лікування хронічних хвороб середнього вуха. Маємо надію, що навчально-методичний посібник допоможе фахівцям більш досконало оволодіти сучасними методами допомоги цьому контингенту хворих.

Автори з вдячністю приймуть усі зауваження, якими вони б не були, і побажання щодо викладення матеріалу і зроблять усе можливе для його вдосконалення.